

[Friis-Skotte.]

Til Slut kun dette: den Omstændighed, at de to tilsvarende Institutioner under Verdenskrigen kunde afvikles med meget stort Overskud for Staten og dens Partnere, bør ikke faa nogen til at regne med, at noget lignende vil kunne ske denne Gang. Der var, saa vidt jeg mener at vide, den Gang meget store Svingninger i Retning af Underskud og Overskud fra Tid til anden, og det skyldes formentlig navnlig Krigens Langvarighed, at Forsikringen var i Stand til som Enderesultat at oparbejde Overskud. Vi gør derfor sikkert rigtigt i at regne med som i høj Grad sandsynligt, at Garantien kan blive fuldt effektiv.

Krag: Ved Verdenskrigens Udbrud stod Danmark som bekendt ganske uforberedt med Hensyn til Forsikring under Krigsforhold, saavel af Skibe som af Varer, og der gik efter Krigens Udbrud over en Maaned, fra August til helt hen over Midten af September, inden endelige Foranstaltninger blev truffet til Dækning af den kolossale Risiko, Krigen medførte baade for Skibe og for Varer om Bord. Ganske vist blev der straks i August Maaned 1914 truffet en Aftale mellem Forsikrings-selskaber og Staten med Hensyn til Forsyning af Danmark med visse Varer, først og fremmest Brændselsstoffer og Foderstoffer, saaledes at de interesserede Forsikrings-selskaber overtog en Fjerdedel af Risikoen og Staten de tre Fjerdedele. Men det var, som sagt, først over Midten af September Maaned, at en endelig Ordning blev tilvejebragt, omfattende saavel Varer som Skibe, og dog var jo i August og første Halvdel af September 1914 adskillige danske Skibe minesprængt med Tab af baade Skib og Ladning og desværre ogsaa af Menneskeliv.

Vi har her i Landet allerede for Aar og Dag siden gennem Lovgivning truffet Bestemmelser til Sikring af Erstatning for Tab af Menneskeliv under saadanne Forhold, og det, som nu her sker, er altsaa dette, at der tilvejebringes en Ordning, som skal dække Risikoen ved Skibsfarten under Krigsforhold med Hensyn til Danmarks Vareforsyning og med Hensyn til Eksport af dansk Produktion.

I Indledningen til Bemærkningerne til begge Lovforslag siges det, at efter Udbrudet af Verdenskrigen viste det sig, at de danske Forsikrings-selskaber ikke paa egen Haand var i Stand til at yde den fornødne forsikringsmæssige Dækning for Skibe og Ladning. Det Udtryk, som her er brugt, at „det

viste sig“, synes jeg er meget uheldigt, for det kan meget let opfattes af den ukyndige saaledes, at de danske Selskaber ikke ved Krigens Udbrud viste sig deres Opgave voksen. Men saadan mulig Forstaaelse af disse Ord, hvormed, som sagt, Bemærkningerne indledes, er ganske uden Forbindelse med Virkeligheden, thi det kunde ikke vise sig, saaledes som det her er sagt, idet det er en selvsagt Ting, at Forsikringsselskaber, som er Virksomheder, som er baseret paa normale Forhold — og det gælder dem alle —, ikke under ganske unormale Forhold, som en stor Krig er, kan bære den dermed følgende overvældende unormale Risiko, for hvilken deres Præmier jo aldeles ikke er beregnet, og til Dækning af hvilken der aldeles ikke kan være Mulighed for at foretage de fornødne Præmiehenlæggelser. Derfor: dette „viste sig“ ikke; det vidste man i Forvejen, at det her var nødvendigt, at Opgaven blev lagt paa bredere og stærkere Skuldre, og det er jo da ogsaa det, som skete i 1914, og som sker nu.

Men hertil kommer, saaledes som der ogsaa er peget paa i Bemærkningerne, at hele den Basis for Selskabernes Likviditet og Bæreevne, som ligger i hele det, kan jeg gerne sige, vidt omfattende Genforsikrings-system, under saadanne Forhold absolut bryder sammen. Derfor er det ikke blot alle direkte interesserede Parters Pligt at samles om denne Opgaves Løsning, men det er i ganske særdeles Grad Samfundets, det vil sige Statens, Pligt her at gøre en omfattende Indsats, saa vist som Samfundets Bestaaen jo afhænger af, at Eksport og Import kan opretholdes ogsaa over Havene i videst mulig Udstrækning, hvad der jo kræver, at fornødent Skibsrum til enhver Tid er til Raadighed. Derfor har man ogsaa i disse saa alvorlige og truende Tider Eksempler paa, at Staten overtager den hele Risiko for Søfartens Opretholdelse og Sikringen i videst mulig Grad af Vareforsyningen pr. Køl. Det gælder f. Eks. en Stat som England, der helt har overtaget denne Risiko, ligesom en Række andre Stater, som har truffet Forberedelser til Løsning af den Opgave, her foreligger, er gaaet ikke uvæsentligt videre med Hensyn til Parthavere i denne Risiko, end Tilfældet er her.

Jeg synes derfor, at det bør paaskønnes, at Rederne og Forsikringsselskaberne i Tide har gjort Statsmagten opmærksom paa, at Bistand til Løsning af denne Opgave, hvoraf Befolkningens Ve og Vel i saa høj Grad afhænger, i første Række er en Statsopgave, saaledes som jeg allerede har sagt.